

Sygn. akt III CZ 10/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSA Katarzyna Polańska-Farion

w sprawie z powództwa J. P.

przeciwko H. M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 kwietnia 2014 r.,

zażalenia pozwanego na wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 29 listopada 2013 r.,

uchyla zaskarżony wyrok.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w K. po rozpoznaniu apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 11 czerwca 2013r. oddalającego powództwo o zapłatę kwoty 15.000 zł. tytułem naprawienia szkody wynikłej z nienależytego wykonania grobowca, uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie przed Sądem Rejonowym w W. od dnia 1 stycznia 2013 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy ustalił, że sędzia Sądu Rejonowego w S., przewodniczący jednoosobowego składu orzekającego w pierwszej instancji w rozpoznawanej sprawie, został przeniesiony, bez swojej zgody, z dniem 1 stycznia 2013 r. na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w W. decyzją z dnia 14 listopada 2012 r. podpisaną przez podsekretarza stanu działającego z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości, wydaną na podstawie art. 75 § 2 pkt. 1 i § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 427 ze zm. – dalej „Pr.o u.s.p.”) oraz § 3 pkt.15 lit. e rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2012 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1223).

Sąd drugiej instancji powołując się na stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 17 lipca 2013 r. III CZP 46/13 (OSNC 2013/12/135), stwierdził, że przewidziane w art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt.1 Pr. o u.s.p. uprawnienie do przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe przysługuje wyłącznie Ministrowi Sprawiedliwości i nie może być przekazane innej osobie. Decyzja wydana w tym przedmiocie przez inną osobę, w tym podsekretarza stanu, także „z upoważnienia” Ministra Sprawiedliwości, jest pozbawiona podstaw prawnych, a sędzia, której ona dotyczy, nie może wykonywać władzy jurysdykcyjnej w sądzie, do którego został w ten sposób przeniesiony. Uznał, że wobec tego przewodniczący jednoosobowego składu orzekającego w sprawie w pierwszej instancji, przeniesiony na nowe miejsce służbowe wadliwą

decyzją wydaną przez podsekretarza stanu zamiast Ministra Sprawiedliwości, nie był upoważniony do orzekania w Sądzie, do którego został przeniesiony, a zatem skład Sądu orzekającego w pierwszej instancji był sprzeczny z przepisami prawa, w rozumieniu art. 379 pkt.4 k.p.c., co doprowadziło do nieważności postępowania przed tym Sądem, którą Sąd drugiej instancji bierze pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 378 § 1 k.p.c.). Skutkowało to uchyleniem zaskarżonego wyroku na podstawie art. 368 § 2 k.p.c., zniesieniem postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W zażaleniu na powyższy wyrok Sądu drugiej instancji pozwany, zarzucając naruszenie art. 386 ust.4 k.p.c. (jak się wydaje chodzi o art. 386 § 2 k.p.c.) w zw. z art. 379 pkt.4 k.p.c., wnosił o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 316 § 1 w zw. z art. 397 § 2, art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznając zażalenie, w tym także przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie na kasatoryjny wyrok sądu drugiej instancji, bierze za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili orzekania. Przez „stan rzeczy” należy rozumieć istniejący w chwili orzekania zarówno stan faktyczny sprawy jak i stan prawny, który stanowi obowiązująca w chwili orzekania norma prawna, a więc przepis prawa rozumiany w określony sposób.

Oznacza to, że przy rozpoznawaniu przedmiotowego zażalenia na kasatoryjny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 29 listopada 2013 r. Sąd Najwyższy obowiązany jest uwzględnić zmianę stanu prawnego jaka nastąpiła po wydaniu przez Sąd Najwyższy uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 17 lipca 2013 r. III CZP 46/13 w wyniku wydania uchwały przez pełny skład Sądu Najwyższego w dniu 28 stycznia 2014r. BSA –I- 4110-4/13 (OSNC 2014/5/49). W uchwale tej Sąd Najwyższy podzielił wykładnię art. 73 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt.1 Pr.o u.s.p. dokonaną w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 lipca 2013 r. III CZP 46/13 stwierdzając, że w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe Minister Sprawiedliwości nie może zostać zastąpiony przez sekretarza

ani podsekretarza stanu. Zastrzegł jednak – mając na uwadze interes społeczny, zagrożony możliwością nieważności wielu postępowań sądowych - że wykładnia dokonana w uchwale wiąże od chwili jej podjęcia. Oznacza to, że wydane do dnia 28 stycznia 2014 r. decyzje o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe, podpisane przez sekretarza lub podsekretarza stanu, są zgodne z prawem i skuteczne, a tym samym sędzia przeniesiony taką decyzją na inne miejsce służbowe jest uprawniony do orzekania w sądzie, do którego został przeniesiony. Postępowanie toczące się z jego udziałem nie jest zatem dotknięte nieważnością z przyczyn określonych w art. 379 pkt. 4 k.p.c.

Zgodnie z art. 61 § 6 i art. 62 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 499) uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r. ma moc zasady prawnej i wiąże wszystkich sędziów Sądu Najwyższego, a zatem wiąże także obecny skład tego Sądu rozpoznający przedmiotowe zażalenie.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok na podstawie art. 398¹⁶ w zw. z art. 394¹ § 1¹ i § 3 k.p.c., uznając, że nie zachodzi nieważność postępowania stanowiąca przyczynę uchylenia przez Sąd Okręgowy wyroku Sądu pierwszej instancji, gdyż sędzia orzekający w sprawie, przeniesiony do Sądu Rejonowego w W. decyzją podsekretarza stanu wydaną przed dniem 28 stycznia 2014 r., był uprawniony do orzekania w tym Sądzie.

Ponieważ postanowienie Sądu Najwyższego uchylające wyrok kasatoryjny sądu drugiej instancji nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 k.p.c.) ani orzeczeniem, o którym mowa w art. 108 § 2 k.p.c., nie ma podstawy prawnej do orzekania przez Sąd Najwyższy o kosztach postępowania zażaleniowego, a zatem o kosztach tych rozstrzygnie Sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.